Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w WARSZAWIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Nowelizacji *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020*.

Trener: Ewa Krzykowska

Warszawa, kwiecień 2018 r.

Szkolenie współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Nowelizacja *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków…*

W wyniku nowelizacji **w dniu 19 lipca 2017r *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*** wprowadzono zmiany dotyczące:

- dostosowania treści *Wytycznych* do nowego stanu prawnego, będącego konsekwencją zmiany *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (usunięto wszelkie odwołania do wytycznych programowych i uwzględniono w niej kwestie o charakterze horyzontalnym, które dotychczas regulowane były właśnie na poziomie wytycznych programowych);

Nowelizacja *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków...*

- kwalifikowalności podatku VAT. Zmiany polegają na przeniesieniu do treści *Wytycznych* interpretacji Komisji, zgodnie z którą podatek ten powinien stanowić wydatek niekwalifikowalny zawsze, gdy produkty będące efektem realizacji projektu będą wykorzystywane przez jakikolwiek podmiot do działalności opodatkowanej, uprawniającej do ubiegania się o zwrot VAT;
- do *Wytycznych* wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym IZ będą miały możliwość ograniczenia kwalifikowalności VAT;
- sposobu publikacji zapytań ofertowych w ramach zasady konkurencyjności;
- stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków w przypadku kosztów pośrednich;
- doprecyzowania pojęć personelu projektu oraz wykonawcy.

Zasięg geograficzny kwalifikowalności

Projekty w ramach EFS są realizowane na obszarze objętym PO, przy czym:

- projekty skierowane do osób fizycznych w ramach PO obejmują osoby mieszkające w rozumieniu Kodeksu cywilnego lub pracujące lub uczące się na terenie danego województwa, chyba że kryterium wyboru projektu stanowi inaczej,
- projekty skierowane do MŚP w ramach PO obejmują przedsiębiorstwa z siedzibą, filią, delegaturą lub jednostką organizacyjną na terenie danego województwa, chyba że kryterium wyboru projektu stanowi inaczej

Kwalifikowalność uczestników projektu

W ramach projektu wsparcie udzielane jest uczestnikom określonym we wniosku o dofinansowanie, spełniającym warunki kwalifikowalności.

Warunkiem kwalifikowalności uczestnika projektu jest:

- spełnienie przez niego kryteriów kwalifikowalności uprawniających do udziału w projekcie, co jest potwierdzone właściwym dokumentem, tj. **oświadczeniem** lub **zaświadczeniem,** w zależności od kryterium uprawniającego daną osobę lub podmiot do udziału w projekcie,
- uzyskanie danych o osobie fizycznej tj. m.in. płeć, status na rynku pracy, wiek, wykształcenie,
- lub danych podmiotu, potrzebnych do monitorowania wskaźników kluczowych oraz przeprowadzenia ewaluacji, oraz zobowiązanie osoby fizycznej do przekazania informacji na temat jej sytuacji po opuszczeniu projektu.

Kwalifikowalność uczestników projektu

Brak uzyskania wszystkich wymaganych danych od uczestnika projektu lub jego opiekuna prawnego (w sytuacji gdy uczestnik projektu nie posiada zdolności do czynności prawnych) uniemożliwia udział w projekcie danej osoby/podmiotu i traktowanie jej/go jako uczestnika projektu.

Co do zasady, kwalifikowalność uczestnika projektu potwierdzana jest bezpośrednio przed udzieleniem mu pierwszej formy wsparcia w ramach projektu, przy czym jeżeli charakter wsparcia uzasadnia prowadzenie rekrutacji na wcześniejszym etapie realizacji projektu – kwalifikowalność uczestnika projektu potwierdzana może być na etapie rekrutacji do projektu.

Kwalifikowalność uczestników projektu

- Z chwilą przystąpienia do projektu każdy uczestnik projektu będący osobą fizyczną składa oświadczenie o przyjęciu przez niego do wiadomości informacji, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz.1182, z późn. zm.).
- W przypadku uczestnika projektu nieposiadającego zdolności do czynności prawnych, oświadczenie składa jego opiekun prawny.

W przypadku, gdy uzasadnia to zakres wsparcia udzielanego uczestnikom projektu, dopuszcza się potwierdzanie spełnienia kryteriów kwalifikowalności uprawniających do udziału w projekcie oraz złożenie oświadczenia, także w innych niż papierowa forma, w szczególności w formie elektronicznej lub telefonicznej. W takim przypadku należy:

- ustanowić procedury pozwalające na weryfikację wiarygodności danych przekazanych w tych formach,
- przestrzegać zasad bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych,
- zapewnić uprawnionym organom kontroli wgląd w przechowywane dane i umożliwić weryfikację prawdziwości zebranych danych.

Ocena kwalifikowalności projektu

Projekt kwalifikuje się do dofinansowania, jeżeli spełnia łącznie co najmniej następujące przesłanki:

- został złożony przez uprawnionego wnioskodawcę lub osobę uprawnioną w imieniu wnioskodawcy do złożenia wniosku o dofinansowanie w ramach danej osi priorytetowej, działania lub poddziałania,
- jest zgodny z PO oraz SZOOP i regulaminem konkursu lub dokumentacją dotyczącą projektów zgłaszanych w trybie pozakonkursowym,
- przyczynia się do realizacji szczegółowych celów danej osi priorytetowej, działania lub poddziałania,
- jest zgodny z horyzontalnymi politykami UE, określonymi w rozporządzeniu ogólnym,
- spełnia kryteria wyboru obowiązujące w danym konkursie lub kryteria obowiązujące dla projektów pozakonkursowych, zatwierdzone przez komitet monitorujący PO.

Trwałość projektu

W przypadku projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych i FS **nie dotyczących inwestycji** w infrastrukturę lub inwestycji produkcyjnych, zachowanie trwałości projektu oznacza utrzymanie inwestycji lub miejsc pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.

Stwierdzenie naruszenia zasady trwałości oznacza konieczność zwrotu środków

- otrzymanych na realizację projektu, wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości – w trybie określonym w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, chyba że przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej stanowią inaczej.

Trwałość projektu

Za datę płatności końcowej, uznaje się:

- datę obciążenia rachunku płatnika - w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową beneficjentowi przekazywane są środki,
- datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową - w pozostałych przypadkach.

Trwałość projektu

Naruszenie zasady trwałości następuje w sytuacji wystąpienia w okresie trwałości co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

- zaprzestano działalności produkcyjnej lub ją relokowano poza obszar wsparcia PO,
- nastąpiła zmiana własności (rozumiana jako rozporządzenie prawem własności) elementu współfinansowanej infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści,
- nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.
- przeniesienia w okresie 10 lat od daty płatności końcowej działalności produkcyjnej poza obszar UE. (Przedmiotowego warunku nie stosuje się do MŚP).

Kluczowe aspekty kwalifikowalności wydatków

Ocena kwalifikowalności poniesionego wydatku dokonywana jest:

- w trakcie realizacji projektu po przez weryfikację wniosków o płatność,
- w trakcie kontroli projektu, w szczególności kontroli w miejscu realizacji projektu lub siedzibie beneficjenta.
- na etapie oceny wniosku o dofinansowanie dokonywana jest ocena kwalifikowalności planowanych wydatków.

Kluczowe aspekty kwalifikowalności wydatków

Wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek spełniający łącznie następujące warunki:

- został faktycznie poniesiony w okresie wskazanym w umowie o dofinansowanie,
- jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego,
- jest zgodny z PO i SZOOP,
- został uwzględniony w budżecie projektu, w zakresie rzeczowym projektu zawartym we wniosku o dofinansowanie,
- został poniesiony zgodnie z postanowieniami umowy o dofinansowanie,
- jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu,
- został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
- został należycie udokumentowany,
- został wykazany we wniosku o płatność
- dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót zrealizowanych,

Kluczowe aspekty kwalifikowalności wydatków

Następujące wydatki są niekwalifikowalne:

- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut,
- odsetki od zadłużenia, z wyjątkiem wydatków ponoszonych na subsydiowanie odsetek lub na dotacje na opłaty gwarancyjne w przypadku udzielania wsparcia na te cele,
- koszty pożyczki lub kredytu zaciągniętego na prefinansowanie dotacji,
- kary i grzywny,
- świadczenia realizowane ze środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS),
- odpisy dokonywane na ZFŚS w projektach realizowanych ze środków Pomocy Technicznej,
- rozliczenie notą obciążeniową zakupu rzeczy będącej własnością beneficjenta lub prawa przysługującego beneficjentowi,
- wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- wydatki poniesione na funkcjonowanie komisji rozjemczych, wydatki związane ze sprawami sądowymi

Wydatki niekwalifikowalne

- **Podatek od towarów i usług (VAT**), który może zostać odzyskany przez beneficjenta albo inny podmiot zaangażowany w projekt i wykorzystujący do działalności opodatkowanej produkty będące efektem jego realizacji, zarówno w fazie realizacyjnej jak i operacyjnej, na podstawie przepisów krajowych, tj. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2016 r. poz. 710, z późn. zm.),

Wydatki niekwalifikowalne

- Podatki i inne opłaty, w szczególności podatek VAT, mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne tylko wtedy, gdy brak jest prawnej możliwości ich odzyskania na mocy prawodawstwa krajowego.
- Warunek ten oznacza, iż zapłacony **podatek VAT <u>może być</u> uznany za wydatek kwalifikowalny wyłącznie wówczas**, gdy **beneficjentowi ani żadnemu innemu podmiotowi zaangażowanemu w projekt oraz wykorzystującemu do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej jak i operacyjnej, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo** (tzn. brak jest prawnych możliwości) do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się **o zwrot VAT**. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił.

Wydatki niekwalifikowalne

- wydatki poniesione na zakup używanego środka trwałego, który był w ciągu 7 lat wstecz (w przypadku nieruchomości 10 lat) współfinansowany ze środków unijnych lub z dotacji krajowych,
- inne niż część kapitałowa raty leasingowej wydatki związane z umową leasingu (zwłaszcza marża finansującego),
- transakcje dokonane w gotówce, których wartość przekracza równowartość 15 000 PLN
- wydatki związane z czynnością techniczną polegającą na wypełnieniu formularza wniosku o dofinansowanie projektu w przypadku wszystkich projektów, lub formularza wniosku o potwierdzenie wkładu finansowego w przypadku dużych projektów,
- premia dla współautora wniosku o dofinansowanie opracowującego np. studium wykonalności,
- wydatki związane z zakupem nieruchomości i infrastruktury oraz z dostosowaniem lub adaptacją budynków i pomieszczeń, za wyjątkiem wydatków ponoszonych jako *cross-financing*,

Koszty związane z angażowaniem personelu

- **Personel projektu** – osoby zaangażowane do realizacji zadań lub czynności w ramach projektu na podstawie stosunku pracy, osoby samozatrudnione, osoby współpracujące w rozumieniu art. 13 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.) oraz wolontariusze wykonujący świadczenia na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.).

Koszty związane z angażowaniem personelu

- **Kwalifikowalnymi składnikami wynagrodzenia personelu są** w szczególności wynagrodzenie brutto, składki pracodawcy na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy,

  Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,

  odpisy na ZFŚS oraz wydatki ponoszone na Pracowniczy Program Emerytalny zgodnie z ustawą o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449).

Koszty związane z angażowaniem personelu

W ramach wynagrodzenia personelu, niekwalifikowalne są:

- wpłaty dokonywane przez pracodawców na „PFRON”,
- świadczenia realizowane ze środków ZFŚS dla personelu projektu,
- koszty ubezpieczenia cywilnego funkcjonariuszy publicznych za szkodę wyrządzoną
- przy wykonywaniu władzy publicznej,
- nagrody jubileuszowe i odprawy pracownicze dla personelu projektu,
- koszty składek i opłat fakultatywnych, niewymaganych obowiązującymi przepisami prawa krajowego, chyba że:
  - zostały przewidziane w regulaminie pracy lub regulaminie wynagradzania danej instytucji lub też innych właściwych przepisach prawa pracy,
  - zostały wprowadzone w danej instytucji co najmniej 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,
  - potencjalnie obejmują wszystkich pracowników danej instytucji.

Koszty związane z angażowaniem personelu

- **Dodatkowe wynagrodzenie roczne** personelu projektu jest kwalifikowalne wyłącznie, jeżeli wynika z przepisów prawa pracy i odpowiada proporcji, w której wynagrodzenie zasadnicze będące podstawą jego naliczenia jest rozliczane w ramach projektu.

- Niekwalifikowalne jest **wynagrodzenie personelu projektu zatrudnionego jednocześnie w instytucji uczestniczącej w realizacji PO** na podstawie stosunku pracy, chyba że nie zachodzi konflikt interesów lub podwójne finansowanie.

Koszty związane z angażowaniem personelu

Wydatki związane z zaangażowaniem osoby wykonującej zadania w projekcie lub projektach są kwalifikowalne, o ile:

- obciążenie z tego wynikające nie wyklucza możliwości prawidłowej i efektywnej realizacji wszystkich zadań powierzonych danej osobie,
- łączne zaangażowanie zawodowe tej osoby w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy strukturalnych i FS oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych beneficjenta i innych podmiotów, nie przekracza **276 godzin** miesięcznie,
- wykonanie zadań przez tę osobę jest potwierdzone protokołem sporządzonym przez tę osobę, wskazującym prawidłowe wykonanie zadań, liczbę oraz ewidencję godzin w danym miesiącu poświęconych na wykonanie zadań w projekcie,
- z wyłączeniem przypadku, gdy osoba ta wykonuje zadania na podstawie stosunku pracy, a dokumenty związane z jej zaangażowaniem wyraźnie wskazują na jej godziny pracy **z wyłączeniem gdy osoba ta wykonuje zadania w ramach umowy o dzieło.**

Koszty związane z angażowaniem personelu

Spełnienie warunków, należy zweryfikować przed zaangażowaniem osoby do projektu.

Warunki te powinny być spełnione w całym okresie kwalifikowania wynagrodzenia danej osoby w tym projekcie.

W przypadku wystąpienia nieprawidłowości w zakresie spełnienia warunku, za niekwalifikowalne należy uznać wynagrodzenie personelu projektu (w całości lub w części) w tym projekcie, w ramach którego zaangażowanie personelu projektu spowodowało naruszenie tego warunku.

Koszty związane z angażowaniem personelu

Limit zaangażowania zawodowego, dotyczy wszystkich form zaangażowania zawodowego, w szczególności:

- w przypadku stosunku pracy – uwzględnia liczbę dni roboczych w danym miesiącu wynikających ze stosunku pracy, przy czym do limitu wlicza się czas nieobecności pracownika związanej ze zwolnieniami lekarskimi i urlopem wypoczynkowym, a nie wlicza się czasu nieobecności pracownika związanej z urlopem bezpłatnym,
- w przypadku samozatrudnienia oraz innych form zaangażowania – uwzględnia czas faktycznie przepracowany, w tym czas zaangażowania w ramach własnej działalności gospodarczej poza projektami (o ile dotyczy).

Koszty związane z angażowaniem personelu

Limit zaangażowania zawodowego:

- Umowa o pracę z osobą stanowiącą personel projektu obejmuje wszystkie zadania wykonywane przez tę osobę w ramach projektu lub projektów realizowanych przez beneficjenta.
- Nie jest możliwe angażowanie pracownika beneficjenta do realizacji żadnych zadań w ramach tego lub innego projektu na podstawie stosunku cywilnoprawnego, z wyjątkiem umów o dzieło.

Koszty związane z angażowaniem personelu

Limit zaangażowania zawodowego:

- Jeżeli jednak szczególne przepisy dot zatrudniania danej grupy pracowników **uniemożliwiają wykonywanie przez nich zadań w ramach projektu na podst. stosunku pracy**, instytucja właściwa będąca stroną **umowy może wyrazić zgodę** na ich zaangażowanie przez beneficjenta **na podstawie stosunku cywilnoprawnego** w ramach danego projektu.
- **Np. ustawa Karta Nauczyciela – dot nauczycieli szkół. Zgodnie z Kartą Nauczyciela – nauczyciele zatrudniani są w projektach FES w ramach godzin ponadwymiarowych (powyżej pensum).**

Koszty związane z angażowaniem personelu

Wydatki na wynagrodzenie personelu są kwalifikowalne pod warunkiem, że ich wysokość **odpowiada stawkom faktycznie stosowanym u beneficjenta** poza projektami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i FS na analogicznych stanowiskach lub na stanowiskach wymagających analogicznych kwalifikacji.

Dotyczy to również pozostałych składników wynagrodzenia personelu, w tym nagród i premii.

Koszty związane z wyposażeniem stanowiska pracy personelu projektu są kwalifikowalne w pełnej wysokości, wyłącznie w przypadku personelu projektu zatrudnionego na podstawie stosunku pracy w wymiarze **co najmniej ½ etatu**.

W przypadku projektów partnerskich nie jest dopuszczalne angażowanie jako personelu projektu pracowników partnerów przez beneficjenta i odwrotnie.

Koszty związane z angażowaniem personelu

Stosunek pracy

W przypadku **zatrudniania personelu na podstawie stosunku pracy,** wydatki na wynagrodzenie personelu są kwalifikowalne, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- pracownik jest zatrudniony lub oddelegowany w celu realizacji zadań związanych bezpośrednio z realizacją projektu,
- okres zatrudnienia lub oddelegowania pracownika jest kwalifikowalny wyłącznie do końcowej daty kwalifikowalności wydatków wyznaczonej w umowie o dofinansowanie;
- zatrudnienie lub oddelegowanie do pełnienia zadań związanych z realizacją projektu jest odpowiednio udokumentowane postanowieniami umowy o pracę lub zakresem czynności służbowych pracownika lub opisem stanowiska pracy;

Koszty związane z angażowaniem personelu

Wydatkami kwalifikowalnymi w przypadku wynagrodzenia personelu mogą być również **nagrody** (z wyłączeniem nagrody jubileuszowej) lub premie, o ile są spełnione łącznie następujące warunki:

- nagrody lub premie zostały przewidziane w **regulaminie pracy** lub regulaminie wynagradzania danej instytucji, lub też innych właściwych przepisach prawa pracy,
- nagrody lub premie zostały wprowadzone w danej instytucji co najmniej **6 miesięcy przed złożeniem wniosku** o dofinansowanie,
- nagrody lub premie potencjalnie **obejmują wszystkich pracowników** danej instytucji, a zasady ich przyznawania są takie same w przypadku personelu zaangażowanego do realizacji projektów oraz pozostałych pracowników beneficjenta,
- nagrody lub premie przyznawane są w związku **z realizacją zadań** w ramach projektu na podstawie stosunku pracy.

Koszty związane z angażowaniem personelu

W przypadku okresowego zwiększenia obowiązków służbowych danej osoby, wydatkami kwalifikowalnymi związanymi z wynagrodzeniem personelu mogą być również **dodatki do wynagrodzeń.**

Dodatek może być kwalifikowalny, o ile spełnione zostaną łącznie warunki:

- możliwość przyznania dodatku wynika bezpośrednio z prawa pracy,
- dodatek został przewidziany w regulaminie pracy lub regulaminie wynagradzania danej instytucji lub też innych właściwych przepisach prawa pracy,
- dodatek został wprowadzony w danej instytucji co najmniej 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie,
- dodatek potencjalnie obejmuje wszystkich pracowników danej instytucji,
- dodatek jest kwalifikowalny w okresie zaangażowania danej osoby do projektu,
- wysokość dodatku uzależniona jest od zakresu dodatkowych obowiązków, przy czym w przypadku wykonywania zadań w kilku projektach u tego samego beneficjenta personelowi projektu przyznawany jest wyłącznie jeden dodatek rozliczany proporcjonalnie do zaangażowania pracownika w dany projekt.

Koszty związane z angażowaniem personelu

Osoby samozatrudnione

- Kwalifikowalne jest wynagrodzenie osoby samozatrudnionej, tj. osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, wykonującej osobiście zadania w ramach projektu, którego jest beneficjentem, pod warunkiem wyraźnego wskazania tej formy zaangażowania oraz określenia zakresu obowiązków tej osoby w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie.

- Poniesienie wydatku na wynagrodzenie jest dokumentowane dokumentem księgowym, np. notą obciążeniową.

Koszty związane z angażowaniem personelu

Inne formy angażowania personelu projektu

Kwalifikowalne jest wynagrodzenie osoby zatrudnionej za pośrednictwem agencji pracy tymczasowej, o ile wydatki związane z wynagrodzeniem tej osoby:

- są ponoszone zgodnie z przepisami krajowymi,
- nie są zawyżone w stosunku do stawek rynkowych.

Kwalifikowalne jest wynagrodzenie osoby zatrudnionej na podstawie innych form zatrudnienia, pod warunkiem ich zgodności z założeniami projektu wskazanymi w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu.

Poniesienie wydatku na wynagrodzenie jest dokumentowane dokumentem księgowym oraz protokołem.

UPROSZCZONE METODY ROZLICZANIA WYDATKÓW

A. **stawki jednostkowe**, w tym godzinowa stawka wynagrodzenia personelu projektu, z wyłączeniem osób wskazanych w kosztach pośrednich lub godzinowa stawka wynagrodzenia personelu projektu, liczona jako iloraz ostatnich udokumentowanych rocznych kosztów zatrudnienia brutto przez 1720 godzin,

B. **kwoty ryczałtowe** których suma nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości kwoty 100.000 EUR wkładu publicznego na poziomie projektu, przeliczonej na PLN z wykorzystaniem miesięcznego obrachunkowego kursu wymiany stosowanego przez KE aktualnego na dzień ogłoszenia konkursu w przypadku projektów konkursowych,

C. **stawki ryczałtowe**, stanowiące określony procent jednej lub kilku kategorii kosztów.

UPROSZCZONE METODY ROZLICZANIA WYDATKÓW

Koszty pośrednie rozliczane ryczałtem:

- 25 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich do 830 tys. PLN włącznie,
- 20 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich powyżej 830 tys. PLN do 1.740 tys. PLN włącznie,
- 15 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich powyżej 1.740 tys. PLN do 4.550 tys. PLN włącznie,
- 10 % kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich przekraczającej 4.550 tys. PLN.

UPROSZCZONE METODY ROZLICZANIA WYDATKÓW

Kwotą ryczałtową jest określona w umowie o dofinansowanie kwota uzgodniona na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie projektu za wykonanie określonego w projekcie zadania.

UPROSZCZONE METODY ROZLICZANIA WYDATKÓW

- Wydatki rozliczane uproszczoną metodą są traktowane jako wydatki poniesione. Nie ma obowiązku gromadzenia ani opisywania dokumentów księgowych w ramach projektu na potwierdzenie poniesienia wydatków, które zostały wykazane.

- IW będąca stroną umowy zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie do przedstawienia dokumentacji:
  a) potwierdzającej osiągnięcie rezultatów, wykonanie produktów lub zrealizowanie działań lub
  b) potwierdzającej rozliczenie kosztów będących podstawą do rozliczenia stawek ryczałtowych.

UPROSZCZONE METODY ROZLICZANIA WYDATKÓW

Weryfikacja wydatków zadeklarowanych według uproszczonych metod:

- **w przypadku stawek jednostkowych** – rozliczenie następuje według ustalonej stawki w zależności od faktycznie wykonanej ilości dóbr/usług w ramach danego projektu,

UPROSZCZONE METODY ROZLICZANIA WYDATKÓW

Weryfikacja wydatków wg uproszczonych metod:

- **w przypadku kwot ryczałtowych** – rozliczenie, co do zasady, jest uzależnione od zrealizowania danego działania, ale może być również dokonywane w etapach w zależności od specyfiki projektu, np. gdy w ramach projektu zakłada się realizację różnych etapów działania, które mogłyby być objęte kilkoma kwotami ryczałtowymi,
- **w przypadku stawek ryczałtowych** – weryfikacja polega na sprawdzeniu, czy beneficjent prawidłowo zastosował określoną wysokość stawki ryczałtowej wynikającą z umowy o dofinansowanie oraz czy prawidłowo wykazał kwotę wydatków będących podstawą wyliczenia stawek ryczałtowych.

UPROSZCZONE METODY ROZLICZANIA WYDATKÓW

- W przypadku niezrealizowania wskaźników produktu lub rezultatu:

a) w przypadku stawek jednostkowych, za niezrealizowane lub niewłaściwie zrealizowane działania **zapłata nie następuje**,

b) w przypadku kwot ryczałtowych – w przypadku niezrealizowania w pełni wskaźników produktu lub rezultatu objętych kwotą ryczałtową, dana kwota jest uznana za niekwalifikowalną,

c) w przypadku stawek ryczałtowych – rozliczenie następuje w oparciu o przedstawiane do rozliczenia wydatki będące podstawą wyliczenia stawek, zgodnie z zatwierdzonym budżetem projektu.

IW może weryfikować realizację działań i osiągnięcie wskaźników produktu lub rezultatu w ramach projektu podczas kontroli na miejscu lub wizyty monitoringowej.

Wkład niepieniężny

Warunki kwalifikowalności wkładu niepieniężnego:

- wkład niepieniężny polega na wniesieniu (wykorzystaniu na rzecz projektu) nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- wartość wkładu niepieniężnego została należycie potwierdzona dokumentami o wartości dowodowej równoważnej fakturom,
- wartość przypisana wkładowi niepieniężnemu nie przekracza stawek rynkowych,

Wkład niepieniężny (rodzaje wkładu własnego)

Warunki kwalifikowalności wkładu niepieniężnego:

- wartość i dostarczenie wkładu niepieniężnego mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji,
- w przypadku wykorzystania nieruchomości na rzecz projektu jej wartość nie przekracza wartości rynkowej, jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518, z późn. zm.) – aktualnym w momencie złożenia rozliczającego go wniosku o płatność,
- w przypadku wykorzystania środków trwałych na rzecz projektu, ich wartość określana jest proporcjonalnie do zakresu ich wykorzystania w projekcie,

Wkład niepieniężny (rodzaje wkładu własnego)

W przypadku **nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy**:

- wolontariusz musi być świadomy nieodpłatnego udziału w realizacji projektu,
- należy zdefiniować rodzaj wykonywanej przez wolontariusza nieodpłatnej pracy (określić jego stanowisko w projekcie),
- wartość wkładu niepieniężnego w przypadku nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariusza określa się z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz średniej wysokości wynagrodzenia (wg stawki godzinowej lub dziennej) za dany rodzaj pracy obowiązującej u danego pracodawcy lub w danym regionie (wyliczonej np. w oparciu o dane GUS), lub płacy minimalnej określonej na podstawie obowiązujących przepisów, w zależności od zapisów wniosku o dofinansowanie projektu,
- wycena nieodpłatnej dobrowolnej pracy może uwzględniać wszystkie koszty, które zostałyby poniesione w przypadku jej odpłatnego wykonywania przez podmiot działający na zasadach rynkowych; wycena uwzględnia zatem koszt składek na ubezpieczenia społeczne oraz wszystkie pozostałe koszty wynikające z charakteru danego świadczenia.

Cross-financing i środki trwałe

W przypadku projektów współfinansowanych z EFS *cross-financing* może dotyczyć wyłącznie:

- zakupu nieruchomości,
- zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku,
- dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń.

Zakup środków trwałych nie stanowi wydatku w ramach *cross-financingu.*

Cross-financing i środki trwałe

- Środki trwałe, ze względu na sposób ich wykorzystania w ramach i na rzecz projektu, dzielą się na:
  a) środki trwałe bezpośrednio powiązane z przedmiotem projektu (np. wyposażenie pracowni komputerowych w szkole),

  b) środki trwałe wykorzystywane w celu wspomagania procesu wdrażania projektu (np. rzutnik na szkolenia).

- Wydatki na zakup środków trwałych mogą być uznane za kwalifikowalne pod warunkiem ich bezpośredniego wskazania we wniosku o dofinansowanie wraz z uzasadnieniem dla konieczności ich zakupu.

Cross-financing i środki trwałe

- Wydatki poniesione na zakup środków trwałych (ppkt a) , a także koszty ich dostawy, montażu i uruchomienia, mogą być kwalifikowalne w całości lub części swojej wartości zgodnie ze wskazaniem beneficjenta opartym o faktyczne wykorzystanie środka trwałego na potrzeby projektu.
- Wydatki poniesione na zakup środków trwałych, o których mowa w pkt b), mogą być kwalifikowalne <u>wyłącznie w wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym za okres</u>, w którym były one wykorzystywane na rzecz projektu. W takim przypadku rozlicza się wydatki do wysokości odpowiadającej odpisom amortyzacyjnym.

Cross-financing i środki trwałe

- W ramach projektów współfinansowanych z EFS, dopuszczalny poziom wartości wydatków na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej **równej i wyższej niż 3500 PLN** netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach *cross-financingu* określa IZ PO w SZOP pod warunkiem zachowania zgodności z zapisami PO i rozporządzenia ogólnego oraz zasadności przyjęcia określonego poziomu w danym typie projektów

Cross-financing i środki trwałe

Wydatki poniesione na zakup używanych środków trwałych są kwalifikowalne, jeśli spełnione są wszystkie wymienione poniżej warunki:

- sprzedający środek trwały wystawił deklarację określającą jego pochodzenie,
- sprzedający środek trwały potwierdził w deklaracji, że dany środek nie był w okresie poprzednich 7 lat (10 lat w przypadku nieruchomości) współfinansowany z pomocy UE lub w ramach dotacji z krajowych środków publicznych,
- cena zakupu używanego środka trwałego nie przekracza jego wartości rynkowej i jest niższa niż koszt podobnego nowego sprzętu.

Ewidencja księgowa i dokumentacja merytoryczna

- Wyodrębniona na potrzeby projektu ewidencja księgowa zgodna z polityką rachunkowości beneficjenta

- Wydatki związane z zakupem środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych kwalifikują się do współfinansowania pod warunkiem, że wartości te będą ujęte w wyodrębnionej dla projektu ewidencji księgowej zgodnie z polityka rachunkowości beneficjenta,

Amortyzacja

- Amortyzacja środków trwałych oraz WNiP

Koszty amortyzacji środków trwałych oraz WNiP, kwalifikują się do współfinansowania, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- odpisy amortyzacyjne dot środków trwałych oraz WNiP, które są niezbędne do prawidłowej realizacji projektu i bezpośrednio wykorzystywane do jego wdrażania,
- kwalifikowalna wartość odpisów amortyzacyjnych odnosi się wyłącznie do okresu realizacji danego projektu,
- odpisy amortyzacyjne zostały dokonane zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego,

Amortyzacja – c.d.

- wydatki poniesione na zakup środków trwałych oraz WNiP nie zostały zgłoszone jako wydatki kwalifikowalne projektu, ani też ich zakup nie był współfinansowany ze środków unijnych
  (np. beneficjent kupuje aktywa na potrzeby projektu, ale nie może zrefundować kosztów zakupu),

- odpisy amortyzacyjne dot środków trwałych oraz WNiP, które zostały zakupione w sposób racjonalny i efektywny,

- w przypadku, gdy środki trwałe oraz WNiP wykorzystywane są także w innych celach niż realizacja projektu, kwalifikowalna jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania aktywów w celu realizacji projektu.

Podwójne finansowanie – najczęstsze przypadki

- Więcej niż jednokrotne poświadczenie, zrefundowanie lub rozliczenie tego samego wydatku w ramach dofinansowania lub wkładu własnego
- otrzymanie bezzwrotnej pomocy finansowej z kilku źródeł (krajowych, unijnych lub innych) w wysokości łącznie wyższej niż 100% wydatków
- zrefundowanie lub rozliczenie kosztów VAT ze środków funduszy strukturalnych lub FS, a następnie odzyskanie tego podatku,
- zakupienie środka trwałego z udziałem środków publicznych, a następnie rozliczenie kosztów amortyzacji tego środka,
- środki na prefinansowanie wkładu unijnego zostały pozyskane w formie kredytu lub pożyczki, które następnie zostały umorzone,
- objęcie kosztów kwalifikowalnych projektu jednocześnie wsparciem pożyczkowym i gwarancyjnym,
- zakup używanego środka trwałego, który w ciągu 7 poprzednich lat (10 lat dla nieruchomości) był współfinansowany ze środków publicznych,
- rozliczenie tego samego wydatku w kosztach pośrednich oraz kosztach bezpośrednich.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Udzielanie zamówienia publicznego w ramach projektu następuje zgodnie z:

ustawą Pzp – w przypadku beneficjenta będącego podmiotem zobowiązanym zgodnie z art. 3 ustawy Pzp do jej stosowania,

albo

zasadą konkurencyjności w przypadku:

- beneficjenta nie będącego podmiotem zobowiązanym zgodnie z ustawą PZP do jej stosowania, w przypadku zamówień publicznych przekraczających wartość 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT),
- beneficjenta, w przypadku zamówień publicznych o wartości równej lub niższej od kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, a jednocześnie przekraczającej 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT),
- w przypadku zamówień sektorowych o wartości niższej od kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, a jednocześnie przekraczającej 50 tys. PLN netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT),

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Ogólne warunki realizacji zamówień publicznych

Zabroniony jest podział zamówienia publicznego skutkujący zaniżeniem jego wartości szacunkowej.

Ustalając wartość zamówienia publicznego, należy wziąć pod uwagę konieczność łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- usługi, dostawy są tożsame rodzajowo lub funkcjonalnie,
- możliwe jest udzielenie zamówienia publicznego w tym samym czasie,
- możliwe jest wykonanie zamówienia publicznego przez jednego wykonawcę.

W przypadku udzielania zamówienia publicznego w częściach (z określonych względów ekonomicznych, organizacyjnych, celowościowych), wartość zamówienia publicznego ustala się jako łączną wartość poszczególnych jego części.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Kryteria oceny ofert składanych w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawierają wymagania związane z przedmiotem zamówienia publicznego:

- kryteria te nie mogą zawężać konkurencji,
- kryteria te powinny określać poza wymaganiami dotyczącymi ceny również inne wymagania odnoszące się do przedmiotu zamówienia, takie jak np:
    - Jakość i funkcjonalność,
    - parametry techniczne,
    - aspekty środowiskowe, społeczne, innowacyjne, serwis,
    - termin wykonania zamówienia
    - koszty eksploatacji.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

W przypadku projektów współfinansowanych z EFS, w umowie o dofinansowanie, określa się rodzaj zamówień publicznych, w ramach których beneficjent zobowiązuje się **do zastosowania klauzul społecznych**, tj:

- ograniczenia możliwości złożenia oferty do podmiotów ekonomii społecznej, **(stosowania kryteriów premiujących oferty podmiotów ekonomii społecznej),**
- stosowania kryteriów dotyczących zatrudnienia osób niepełnosprawnościami, bezrobotnych lub osób, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Za nienależyte wykonanie zamówienia publicznego, np.:

- z tytułu opóźnień z winy wykonawcy,
- nieprawidłowej realizacji zamówienia publicznego,
- niekompletnego wykonania zamówienia publicznego

stosowane są kary umowne.

W razie niezastosowania kar należy pisemnie udokumentować przyczyny ich niezastosowania.

W sytuacji niewywiązania się przez wykonawcę z warunków umowy o zamówienie publiczne, przy jednoczesnym niezastosowaniu kar umownych, właściwa instytucja będąca stroną umowy może uznać część wydatków związanych z tym zamówieniem publicznym za niekwalifikowalne.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Warunki realizacji zamówień publicznych udzielanych zgodnie z zasadą konkurencyjności:

Zasady konkurencyjności nie stosuje się do:

- zamówień publicznych, których przedmiotem jest nabycie innych praw do nieruchomości, w szczególności dzierżawy i najmu, pod warunkiem braku powiązań,
- wydatków rozliczanych uproszczoną metodą.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

W celu spełnienia zasady konkurencyjności należy:

- upublicznić zapytanie ofertowe zgodnie z warunkami
- wybrać najkorzystniejszą spośród złożonych ofert spełniającą warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Zapytanie ofertowe zawiera co najmniej:

- opis przedmiotu zamówienia publicznego,
- warunki udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny ich spełniania (stawianie warunków udziału nie jest obowiązkowe),
- kryteria oceny oferty,
- informację o wagach punktowych lub procentowych przypisanych do poszczególnych kryteriów oceny oferty,
- opis sposobu przyznawania punktacji za spełnienie kryterium,
- termin składania ofert i termin realizacji umowy,
- informacje na temat zakresu wykluczenia,
- określenie warunków zmian umowy zawartej w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- Informację o możliwości składania ofert częściowych (o ile dot),
- Informację dot zakazu powiązań osobowych i kapitałowych.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Termin na złożenie oferty wynosi:

- **Co najmniej 7 dni** w przypadku dostaw i usług,
- **Co najmniej 14 dni** - w przypadku robót budowlanych oraz w przypadku zamówień sektorowych o wartości niższej niż kwota określona w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Pzp.
- **co najmniej 30 dni** w przypadku zamówień o wartości szacunkowej równej lub przekraczającej lub przekraczającej kwota określona w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 Pzp.

- Bieg terminu rozpoczyna się w dniu następującym po dniu upublicznienia zapytania ofertowego, a kończy się z upływem ostatniego dnia. Jeżeli koniec terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa dnia następującego po dniu lub dniach wolnych od pracy.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

<u>Upublicznienie zapytania ofertowego oznacza wszczęcie postepowania i polega na jego umieszczeniu:</u>

- **na stronie**

https://bazakonkurencyjnosci.funduszeeuropejskie.gov.pl/

- w przypadku, gdy wnioskodawca rozpoczyna realizację projektu na własne ryzyko przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, powinien upublicznić zapytanie ofertowe na stronie internetowej wskazanej przez instytucję ogłaszającą nabór wniosków o dofinansowanie projektu.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

W celu uniknięcia konfliktu interesów zamówienia publiczne, nie mogą być udzielane podmiotom powiązanym z nim osobowo lub kapitałowo tj:

- uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej,
- posiadaniu co najmniej 10 % udziałów lub akcji,
- pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika,
- pozostawaniu w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa drugiego stopnia lub powinowactwa drugiego stopnia w linii bocznej lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Dla udokumentowania zawarcia umowy z wykonawcą sporządza się **protokołu w formie pisemnej,** który zawiera co najmniej:

- informację o sposobie upublicznienia zapytania ofertowego,
- wykaz ofert, które wpłynęły w odpowiedzi na zapytanie ofertowe, wraz ze wskazaniem daty wpłynięcia oferty do zamawiającego,
- informację o spełnieniu warunku braku konfliktu interesów,
- informację o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu przez wykonawców, o ile takie warunki były stawiane,
- informację o wagach punktowych lub procentowych przypisanych do poszczególnych kryteriów oceny i sposobie przyznawania punktacji poszczególnym wykonawcom za spełnienie danego kryterium,
- wskazanie wybranej oferty wraz z uzasadnieniem wyboru,
- datę sporządzenia protokołu i podpis zamawiającego,
- następujące załączniki:
  - potwierdzenie publikacji zapytania na stronie internetowej,
  - złożone oferty,
  - oświadczenie/oświadczenia o braku powiązań z wykonawcami,

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Informację o wyniku postępowania umieszcza się na powszechnie dostępnej stronie internetowej, **w taki sposób w jaki zostało zapytanie ofertowe upublicznione.**

Informacja o wyniku postępowania powinna zawierać co najmniej nazwę wybranego wykonawcy.

Na wniosek wykonawcy, który złożył ofertę, istnieje obowiązek udostępnienia wnioskodawcy protokołu postępowania o udzielenie zamówienia.

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

W przypadku, gdy pomimo właściwego upublicznienia zapytania ofertowego:

- wpłynie tylko jedna nie podlegająca odrzuceniu oferta – uznaje się zasadę konkurencyjności za spełnioną,
- nie wpłynie żadna oferta – dopuszcza się zawarcie umowy z wykonawcą wybranym bez zachowania procedury,

Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji

Rozeznanie rynku

W przypadku wydatków o wartości **od 20 tys. PLN netto do 50 tys. PLN netto włącznie**, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT), oraz w przypadku zamówień publicznych, dla których nie stosuje się procedur wyboru wykonawcy istnieje obowiązek dokonania i udokumentowania **rozeznania rynku** co najmniej poprzez upublicznienie zapytania ofertowego na stronie internetowej beneficjenta lub **stronie wskazanej przez IZ PO** przeznaczonej do umieszczania zapytań ofertowych w celu wybrania najkorzystniejszej oferty **lub wysłanie go do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców.**

IZ PO może określić wymagania dotyczące s**tandardu oraz cen rynkowych najczęściej finansowanych towarów i usług**.

Dziękuję za uwagę

Autor: Ewa Krzykowska